

Prologus auctoris in Euāgeliū scdm Lucam

e pacē tēporis et pectoris et ḡnitatis: et curationē culpe/pene et misericōdī docēt et p̄dicat. b Et si mortiferū q̄d biberit. Por̄ mortiferū ē detractio/adulatio/puersa doctrina. Hic potū bibūt: s̄ nō eis nocet si nō cōfert nec aplaudit. Sed nimis difficile ē/yl̄ impossibile sine dāno talia audire.

Ideo dicit salomon

Prouer. xxiq. c. Mo li esse in cōtinuūs po ratorū: nec in come sationib̄ eoz q̄ car nes cōfert ad vescē dū: q̄r vacātes poti b̄ et dantes symbola p̄sumēt. a Serpē tes tollēt. i. sugge stiones dēmonum a cordib̄ suis et alioz sumo oīonis/lectio nis et bone opatiōis expellēt. Job. xxvi.

d. Obstetricāte ma nu educt̄ est coluber

tortuosus. Esa. xi. b. Sup foramina aspidis et in cauerna re guli q̄ ablact̄ fuerit manū suā mittet. c Sup egros ma nus iponet. Act. viii. c. Tūc iponebat manū lug illos r̄c.

d. Assumpt̄ ē i celū: v̄i venerat. Sic p̄dicatoz postq̄ locut̄ ē p̄plo: debet redire i celū sacre scripture et p̄sciētē p̄prie: et sedere ibi a dextris dei: seipsum iudicans: postea iudicatur̄ alios. Joh. ix. b. Memo ascēdit i celū nisi q̄ de celo descēdit/ fili⁹ hoīs q̄ ē celo. e Illi aut̄ p̄fecti: virtute cōfirmati/ sapiētia erudit̄/igne celī inflāmati/eloquētia p̄diti/a supiore missi. f P̄dicauerūt v̄bīz. Alter em̄ nō possent: q̄r sine v̄rtute essent infirmi/sine sapiētia stulti/sine celo tepidi/ sine missione p̄sumptuosi. Ro. x. Quō p̄dicabūt nisi mittant̄? g. Dño cooperāte. Esa. xxvi. a. Dia oga nra opatus es nob̄. Job. xv. a. Sine me nihil potest̄ facere. h Seque tib̄ signis. Tria signa debet seq̄ p̄dicationē. Primum ē cō punctio auditorū. Secundū ecōuersio peccator̄. Tertiū cō firmatio iustorum.

Explicit postilla dñi Hugonis Cardi nalis sup euāgeliū fm̄ Marcum.

Reuerendissimi i christo patris et dñi/ dñi Hu gonis r̄c. Cardinalis in postillam super Lucam Prologus.

Vidi et ecce quattuor quadrige egrediētes de medio duoru mōtiū: et mōtes illi mōtes erei. Hac visionē reuelavit dñs Zacharie. vj. caplo. a. Et su it visio imaginaria cōgruēt illi tēporib̄: fm̄ q̄ ex posuit cāchariē angel⁹ latēs inter fruteta/inquiēs per quat tuor̄ q̄drigas significari quatuor regna/a quib⁹ passus ē et op pressus p̄plo iudeoz. f. regnū assyrioz/regnū medoꝝ/greco ſi et romanorū. Coloribus em̄ equoz satis cōgruēt idiomata populoꝝ: vt dicit q̄dā Glosa sup duodecim p̄phetas. Per hēc ergo q̄ ventura erant tpe illo p̄plo iudaico/reuelavit dñs cāchariē: et nō tm̄ hēc sed p̄ eadē etiā ostēdit dñs illi q̄ futura erāt ecclesiē/tpe gratiē reuelate. Duo iſiḡ montes duo testa mēta sūt: p̄pter eminentiā spūialis intelligēt̄: et veritatis im mobilitatē mōtiū cōparata. Iux q̄d̄ dr̄ Esa. xl. b. Sup mō te excēsum ascende tu q̄ euāgeliās sion. Qicunt aut̄ erei: tū p̄pter sonoritatē/itū p̄pter soliditatē. Es em̄ sonorū metallū ē et solidū: et p̄ resonantiā duoru testamētorū/solidamur in lu brico hūl̄ mūdi. Quattuor aut̄ q̄drige egrediētes de medio duoru mōtiū/sūt quattuor euāgelistē: quoru doctrina emanat quasi de medio duoz testamētorū/fluens et irrigās quatuor partes mūdi. Prima quadrige trahebat equis rufis si uerubeis: secunda eq̄s nigris: tertia equis albis: quarta equis varijs. Per rubore significat sanguis dominis p̄ passionis:

de q̄ Lucas p̄ncipaliter agit: et iō recte p̄ prīmā quadrigā p̄figurat̄ ē/q̄ eq̄s rubebat. Per nigredinē quā ob securitas comitā/significat diuinitas humanaata: quā nō nūl obscure et enigmātē cōtēplamur: de q̄ iohannes p̄ncipaliter agit: et iō cōgrue per secundā quadrigā figurat̄. Marc̄ vero q̄ p̄ncipaliter agit de resurrectione/ per tertīā p̄figurat̄ est: q̄ trahebat eq̄s albis: Per claritatē nāq̄ albedinis/fulgor exprimis resurrectionis. Unū et in resurrectione angeli albis l duti vestib⁹ apparuerūt. Matthēz vero q̄ duas i christo es serit naturas: et varia el̄ miracula diffusius narrat/eleganter per q̄ttā q̄drigā p̄figurat̄ ē/q̄ eq̄s varijs trahebat. Nā va rietas equoz/varietate exprimit naturaz i christo. Sic ḡ et nu mer⁹ q̄drigarū et color̄ eq̄rū/eleganter cōgruit significatiōni q̄ttuoꝝ euāgelistarū: et merito q̄ q̄drigas p̄figurati sūt: q̄r eoꝝ doctrinā q̄sī q̄ quādā quadrigā/ per q̄ttuoꝝ: orbis clima ta fama christi delata est: et q̄r p̄ eoꝝ doctrinā quadramur in p̄senti quadratura virtutū: vt i futuro efficiamur rotūdīt̄ etiāt̄ fruitionis. Siqdē in quadrige ē q̄dratura et rotunditas: et quadratura soliditatē/rotūdīt̄ vero eternitatē desig nat. Quadratū em̄ stabile ē q̄tūq̄ vertak̄: et rotūdo nec finis nec p̄ncipit̄ assignat. Quadratura cōgruit lucratib⁹: rotūdīt̄ triūphatib⁹. Nobis siqdē i lubrīco hūl̄ v̄tē cōtra carnē et sanguinē/pariterq̄ aduersus aereas potestates colluctatib⁹: necessariū ē robur soliditatē: p̄cipue cōtra q̄ttuoꝝ affectiōes q̄ mētē hominīs cōcurrit et deiciunt i hac vita. f. spes de ad p̄scendis/gaudiū de adeptis/timor de amittendis/dolor de amissis. Pulchre ḡ p̄ quadrigas p̄figurati sūt: q̄ q̄rū doctri na quadramur et rotūdīt̄ efficiimur. i. in p̄senti virtutib⁹ robo ramur/ vt deinde q̄ntitate p̄fruamur. P̄figurati sūt etiā q̄ttuoꝝ euāgelistē q̄ quartuoꝝ anulos arce mosaice. Per duos em̄ a dextris/figurati sūt illi duo q̄ dñs iam immortali facti adhēserūt. i. lucas et marcus. Per alios duos a sinistris/figurati sūt alij duo/q̄ dñs adhuc mortali adhēserūt. f. matthe us et iohannes. Scdm̄ q̄ paul⁹ q̄ post ascēsionē dñs adhēsit: ponit̄ a dextris in bullā pape: et petrus qui mortali adhēsit ponit̄ a sinistris. P̄figurati etiā sūt per q̄ttuoꝝ aialia in v̄l sione ezechielis: et i revelatione iohānis: scdm̄ Hiero. Per hominē matthe⁹: q̄ de christi humanitate p̄ncipaliter agit: et ab ea incipit. Aug⁹ dīc matthe⁹ p̄figurati i leone: q̄ ostēdit christū ēc̄ de regia tribu. Et varie sūt opinione de p̄figuratiōne euāgelistarū: s̄ nos seq̄m̄ur hieronymū. Per vitulū lucas: q̄ plen⁹ el̄ passionē ostēdit: et a sacerdotio inchoauit. Per leonē marc⁹: q̄ de resurrectōe p̄ncipali⁹ agit: et a rugitu clamātis i defto suū euāgeliū inchoauit. Per aq̄lā iohānes: q̄ p̄ ceteris christi diuinitatē altīt̄ ituit̄ ab ihsa inchoauit. Ordinata sūt aut̄ euāgelia/nō fm̄ ordinē dignitatis: s̄ fm̄ tēpōris rōnem. Mart̄ p̄mo: q̄ p̄mus scripsit i iudea. Marc̄ secūdo: q̄ scđo scripsit euāgeliū suū i italīa/te claudi⁹ c̄esaris. Tertio lucas: q̄ tertio scripsit in achala. Quarto iohānes: q̄ ultimo scripsit i asia. Et licet ita distincti sūt euāgelistē: tū cōmūnē h̄st̄ materiā et itēlōne et finē. Unde Ezechiel vnam faciē vidit i q̄ttuoꝝ rotis. Materiā igit̄ oīm̄ euāgelistarū est v̄traz natura christi et facta el̄. Intētio oīm̄ ē christū v̄tē dñs et v̄tē hoīem demōstrare. Finē aut̄ oīm̄ os̄dit iohānes xx. g. vbi dīc: Ille aut̄ sc̄p̄ta sūt v̄tē credam⁹: q̄ tēsūs ē fil⁹ dei: et v̄tē credēt̄ v̄tē eīnā habeam⁹ i noīe el̄. Dod⁹ vero agēdi cūlibet ē special. De matthe⁹ et marco iā v̄tē dīc: inīc d̄ luca breuit̄ v̄tē dīc: Qui sūt natiōe syr⁹/ patria antiochē/arte medic⁹/pauli discipul⁹/i sacro eloq̄o/et eiusdē fil⁹ i baptīsmō: historiograph⁹ optim⁹: v̄tē el̄ traditi sūt act⁹ apostolici descri bēdi. Qui et euāgeliū scribere voluit: vt errores a iudeis semi natos narrationē veridica extirparet: et etiā q̄dā ab alijs p̄ter missa suppleret: et hēc fuit ei cā scribēdi euāgeliū. Dod⁹ aut̄ scribēdi talē. Primo p̄mitit toti op̄ suo plogū: q̄d̄ alijs euāgelistē sūt faciūt̄: i q̄ modū p̄phetici imīstā. Postea i cīp̄ euāgeliū suū a cōceptiōne et natūlitate p̄cursoris: deinde subiungit de p̄ceptiōne et natūlitate salvatoris. Tertio agit de p̄dicationē el̄ et miraculorū admiratione. Quarto de passiōe et mor te et resurrectōe et ascēsione el̄. Adyultimū terminat euāgeliū i ap̄lōꝝ expectatione expectantū sancti spiritus aduentū.

Explicit Prologus auctoris.